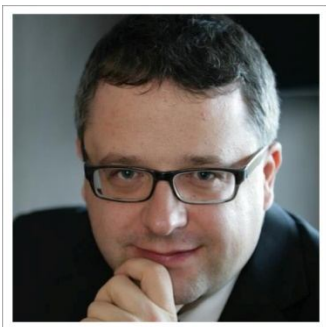

RADY NADZORCZE W POLSCE RAPORT 2017

Nadzór
Korporacyjny.pl

Szanowni Państwo

Rada nadzorcza jest jednym z głównych organów korporacyjnym spółek kapitałowych, ale nie tylko spółek. Rady nadzorcze (bądź „komisje rewizyjne”, ewentualnie „rady”) występują również w spółdzielniach, stowarzyszeniach, fundacjach, by wymienić te najważniejsze.

Celem działania rady nadzorczej jest sprawozdawanie stałego nadzoru nad działalnością firmy we wszystkich jej aspektach. Czy tak się dzieje w praktyce – to zapewne każdy z członków rady nadzorczej potrafi odpowiedzieć na swoim przykładzie. A że sprawa dotyczy prawie 170 tysięcy osób, zasiadających w ponad 50 tysięcy podmiotach, chcemy aby niniejszy raport, który jest pierwszym w Polsce kompleksowym opracowaniem rad nadzorczych w Polsce, stanowił początek ogólnopolskiej dyskusji o zadaniach rady nadzorczej i jej miejscu w strukturze firmy.

Analizując rady nadzorcze w Polsce opieraliśmy się przede wszystkim na danych dostępnych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Badaniem objęliśmy wszystkie, ponad 190 tys., stanowisk w radach nadzorczych, w podziale na rodzaj podmiotu, a dodatkowo w szczególny sposób podeszliśmy do spółek kapitałowych (przede wszystkim S.A., Sp. z o.o. oraz S.K.A), gdyż to w tych podmiotach – rada nadzorcza sprawuje szczególną rolę.

Przyjrzeliliśmy się również radom nadzorczym spółek giełdowych, ale z uwagi, że stanowią one niecałe 4% podmiotów gospodarczych, a dodatkowo reprezentują duże i większe firmy, których także jest zaledwie kilka procent w gospodarce, wyciąganie wniosków na podstawie tych danych wydaje się niestety irracjonalne. Zresztą każda próba pracy na wycinkowych danych – z góry skazana jest na porażkę.

To pierwsze kompleksowe opracowanie na temat rad nadzorczych w Polsce. Obejmuje ono dane na 31 grudnia 2016 roku. Ale już zapraszamy na kolejną edycję raportu, według stanu na 31 grudnia 2017, prezentacja którego odbędzie się 1 marca 2018 roku.

Dlatego prosimy o Państwa uwagi, sugestie – chętnie wykorzystamy je w przyszłości.

Z wyrazami szacunku

Piotr Rybicki

1. Rady nadzorcze w Polsce – ogólna charakterystyka

Prawie 49 tys. podmiotów posiada w swojej strukturze wyodrębniony organ korporacyjny jakim jest rada nadzorcza (także: „komisja rewizyjna”, „rada”). Do obsadzenia jest prawie 192 tys. stanowisk, w których zasiada prawie 169 tys. osób. Roczny średni przyrost podmiotów w których powołana jest rada nadzorcza to 2%, podczas gdy przyrost stanowisk to 0,6%, a osób o 0,5%.

169 tysięcy członków rad nadzorczych pokazuje, że statystycznie co 225 osoba zasiada w radzie nadzorczej. Dla zobrazowania w 50 tys. mieście statystycznie będą to 222 osoby, a w całym województwie łódzkim ok 11 tys. członków rad nadzorczych.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka rad nadzorczych w Polsce

Lp.	Forma prawna	Liczba stanowisk	Średnia liczba członków	Kobiety	Obcokrajowcy	Przeciętny staż	Przeciętny wiek
1.	Spółka akcyjna	34 tys.	3,75	29,3%	9,9%	5,6 lat	49,3 lat
2.	Sp. z o.o.	50 tys.	3,34	31,1%	9,3%	5,9 lat	52,1 lat
3.	Stowarzyszenie	28 tys.	3,25	38,2%	5,0%	4,8 lat	51,0 lat
4.	Fundacja	19 tys.	3,50	38,5%	2,0%	5,5 lat	50,8 lat
5.	Spółdzielnia	55 tys.	5,89	35,8%	1,2%	6,1 lat	59,3 lat
6.	Polska	192 tys.	3,92	33,9%	5,7%	5,6 lat	53,5 lat

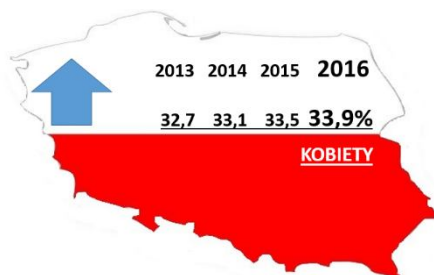
2. Liczebność rady nadzorczej

Średnio w radzie nadzorczej zasiada prawie 4 członków. Corocznie liczebność rad nadzorczych ulega nieznacznemu zmniejszeniu od 4,09 osób na jedną radę w 2013 roku do 3,92 osób na jedną radę w roku 2016. Najliczniejsze rady posiadają spółdzielnie – prawie 6-osobowe, najmniej liczne są organy kontrolne stowarzyszeń (3,25) oraz spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (3,34).

3. Kobieta czy mężczyzna?

Wbrew powszechnie panującej opinii – udział kobiet w radzie nadzorczej nie jest dramatycznie niski. Wprawdzie nadal statystycznie na trzech członków rady nadzorczej przypada dwóch mężczyzn i jedna kobieta (faktyczny udział to 66/34), lecz od kilku lat notujemy spadek udziału mężczyzn, a wzrost udziału kobiet. Rok 2013 – to 32,7% kobiet, 2014 – 33,1%, 2015 – 33,5%, 2016 – 33,9%.

W 2016 roku w 28% radach nadzorczych zasiadali tylko mężczyźni, w 7,5% tylko kobiety. Pozostałe 2/3 spółek to składy rad nadzorczych mieszane.

4. Polak czy obcokrajowiec?

Podobno tendencję obserwujemy w udziale obcokrajowców w składzie rad nadzorczych. Wprawdzie tylko co 18 członków rady nadzorczej to obcokrajowiec (5,7%), co oznacza, że prawie 94% członków ma obywatelstwo polskie, lecz udział obcokrajowców systematycznie wzrasta. Rok 2013 – 5,3%, 2014 – 5,4%, 2015 – 5,6%, 2016 – 5,7%. Obecnie w radach nadzorczych polskich spółek zasiada ok 11 tys. obcokrajowców.

5. Jak długo w radzie nadzorczej?

5,6 lat wynosi przeciętny staż członka rady nadzorczej w 2016 roku. Odpowiednio w poprzednich latach było to: 2013 – 4,9 lat, 2014 – 5,1 lat, 2015 – 5,4 lat, 2016 – 5,6 lat. Prawie 50% osób zasiada w radzie nadzorczej co najmniej 5 lat, a 25% co najmniej 10 lat. Wskaźnik rotacji za 2016 rok wynosi 14%, co oznacza, że co 7 członków rady nadzorczej został powołany w 2016 roku.

Ponad 91% członków zasiada tylko w jednej radzie nadzorczej.

50 – to największa liczba rad w której najwięcej zasiada ta sama osoba.

6. Ile lat ma członek rady nadzorczej?

„Przeciętny” członek rady nadzorczej ma niecałe 54 lata. Statystycznie rada nadzorcza „starzeje się” w tempie ok 1,5 miesiąca na rok.

Najwięcej osób w radach nadzorczych urodziło się w latach 1954-1958 (58-62 lata), a dominującym jest rok 1956.

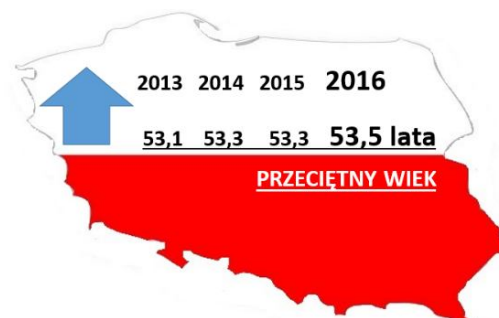

Tabela 2. Struktura wiekowa

Wiek	Udział
do 30 lat	3,1%
31-40 lat	14,6%
41-50 lat	21,1%
51-60 lat	24,7%
powyżej 61 lat	36,5%

7. Rady nadzorcze wg województw

Tabela 3. Rady nadzorcze – struktura wg województw

Lp.	Polska	Udział	Wiek	Staż	Kobiety	Obcokrajowcy
1.	Dolnośląskie	7,8%	53 lat	5,3 lat	34,6%	6,2%
2.	Kujawsko-Pomorskie	4,1%	55 lat	5,8 lat	34,2%	3,4%
3.	Lubelskie	5,1%	55 lat	6,0 lat	34,8%	3,1%
4.	Lubuskie	2,0%	55 lat	5,7 lat	37,8%	4,6%
5.	Łódzkie	5,3%	55 lat	6,0 lat	35,5%	4,1%
6.	Małopolskie	8,0%	54 lat	5,4 lat	36,3%	4,3%
7.	Mazowieckie	25,1%	53 lat	5,2 lat	32,9%	9,4%
8.	Opolskie	2,0%	55 lat	5,8 lat	34,0%	4,2%
9.	Podkarpackie	3,7%	55 lat	5,9 lat	33,3%	2,9%
10.	Podlaskie	2,1%	54 lat	5,6 lat	33,2%	2,6%
11.	Pomorskie	6,2%	54 lat	5,7 lat	34,5%	5,3%
12.	Śląskie	10,1%	54 lat	5,6 lat	33,9%	5,0%
13.	Świętokrzyskie	2,1%	55 lat	6,1 lat	33,7%	2,7%
14.	Warmińsko-Mazurskie	2,9%	55 lat	5,7 lat	35,8%	2,7%
15.	Wielkopolskie	9,5%	54 lat	5,8 lat	30,0%	5,0%
16.	Zachodniopomorskie	4,0%	56 lat	5,8 lat	36,1%	5,3%
		100%	X	X	33,9%	5,7%

Co 4 członek rady nadzorczej zasiada w spółce zlokalizowanej w województwie mazowieckim. Na drugim miejscu znajduje się województwo śląskie (10,1%), natomiast na trzecim – wielkopolskie (9,5%). Kolejne miejsca zajmują – małopolskie (8,0%) oraz dolnośląskie (7,8%). Najmłodszych członków rady nadzorczej odnajdziemy również w województwie mazowieckim (przeciętny wiek 53 lata), natomiast najstarsi członkowie rad nadzorczych zasiadają w radach w województwie zachodniopomorskim (56 lat). Najmniej stabilne rady nadzorcze to ponownie województwo mazowieckie (przeciętny staż to 5,2 lata), najdłuższej w radzie nadzorczej zasiadają członkowie z województwa świętokrzyskiego (ponad 6 lat). Najwięcej kobiet zasiada w radach nadzorczych województwa lubuskiego (37,8%), najtrudniej o „płeć piękną” w województwie wielkopolskim (30%). Ponad 9% członków rad województwa mazowieckiego to obcokrajowcy. Najtrudniej „spotkać” obcokrajowca w radach nadzorczych województw podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego.

8. Rady nadzorcze wg branż

Tabela 4. Rady nadzorcze – struktura wg wybranych branż

Lp.	Branża (PKD)	Liczba stanowisk	Przeciętny wiek	Przeciętny staż	Kobiety	Obcokrajowcy	Średnia liczba członków
1.	Górnictwo i wydobywanie (05-09)	0,9 tys.	53 lat	4,88 lat	26%	7%	3,90
2.	Produkcja (10-33)	20,8 tys.	53 lat	6,36 lat	30%	11%	3,97
3.	Budownictwo (41-43)	9,1 tys.	54 lat	6,53 lat	31%	8%	3,46
4.	Handel (45-47)	23,6 tys.	57 lat	7,19 lat	39%	7%	4,28
5.	Transport (49-51)	2,5 tys.	53 lat	5,47 lat	27%	12%	3,68
6.	Wydawnictwa (58.1)	0,8 tys.	54 lat	7,2 lat	30%	6%	3,46
7.	Oprogramowanie (58.2)	0,2 tys.	44 lat	3,26 lat	23%	6%	3,44
8.	Bankowość (64.19)	5,8 tys.	61 lat	8,4 lat	21%	3%	7,53
9.	Leasing (64.91)	0,2 tys.	49 lat	5,38 lat	31%	20%	3,72
10.	Opieka zdrowotna (86)	2,8 tys.	54 lat	5,01 lat	40%	4%	3,69

9. Rady nadzorcze spółek kapitałowych

Spółki kapitałowe (przede wszystkim spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki komandytowo-akcyjne) to 24 tys. podmiotów, w których do obsadzenia jest 85 tys. stanowisk. W radach nadzorczych spółek kapitałowych zasiada 68 tys. osób.

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne rady nadzorczych spółek kapitałowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rady nadzorcze spółek kapitałowych	Rady nadzorcze w Polsce
1.	Stanowiska	85 tys.	192 tys.
2.	Osoby	68 tys.	169 tys.
3.	Podmioty	24 tys.	49 tys.
2.	Wiek	51,0 lat	53,5 lat
3.	Staż	5,5 lat	5,6 lat
4.	Kobiety	30,4%	33,9%
5.	Obcokrajowcy	10,1%	6,3%
6.	Liczba członków	3,50	3,92
7.	Rotacja	15,9%	14,0%

Bardzo ciekawe przedstawia się struktura wiekowa członków rad nadzorczych. Podczas gdy w przypadku wszystkich rad nadzorczych najwięcej członków rad nadzorczych to przedział wiekowy 58-62 lata, a dominującym rokiem urodzenia jest 1956, w spółkach kapitałowych dominującym rokiem urodzenia jest 1973, z którego jest ponad 10% więcej członków niż z 1956. Godny odnotowania jest fakt, że w zasadzie wszystkich urodzonych między 1980 a 1950 rokiem jest mniej więcej tyle samo. Z nieznaczną przewagą lat 1977-1971 oraz 1956 rok.

Tabela 6. Struktura wiekowa rad nadzorczych spółek kapitałowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rada nadzorcza spółki kapitałowej	Rady nadzorcze w Polsce
1.	do 30 lat	4,7%	3,1%
2.	31-40 lat	20,2%	14,6%
3.	41-50 lat	25,5%	21,1%
2.	51-60 lat	23,5%	24,7%
3.	powyżej 61 lat	26,1%	36,5%

10. Spółki giełdowe

Stosunkowo najmniej informacji dostępnych jest o spółkach giełdowych. W prawie 900 podmiotach zasiada ok 4.200 osób, gdzie do obsadzenia jest ok 5.000 stanowisk.

Tabela 7. Wybrane dane statystyczne rady nadzorczych spółek giełdowych

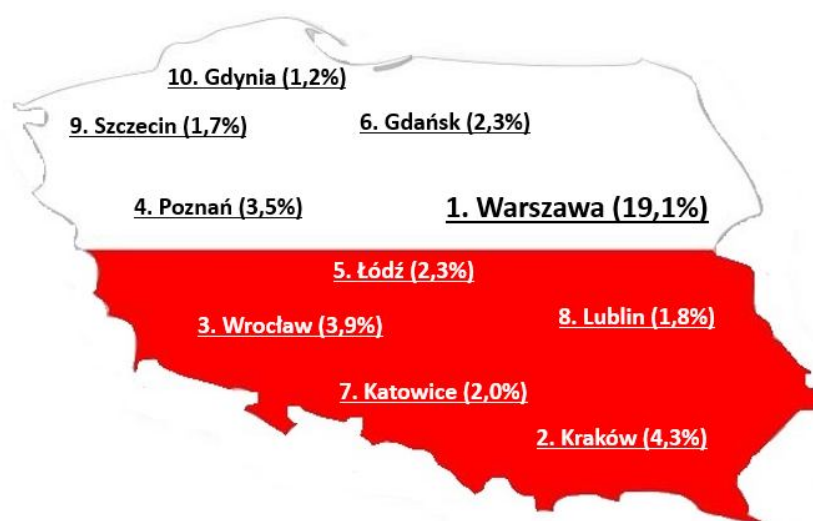
Lp.	Wyszczególnienie	Spółki giełdowe	Rady nadzorcze spółek kapitałowych	Rady nadzorcze w Polsce
1.	Stanowiska	5,0 tys.	85 tys.	192 tys.
2.	Osoby	4,2 tys.	68 tys.	169 tys.
3.	Podmioty	0,9 tys.	24 tys.	49 tys.
2.	Wiek	b.d. ¹	51,0 lat	53,5 lat
3.	Staż	3,0 lat	5,5 lat	5,6 lat
4.	Kobiety	18,9%	30,4%	33,9%
5.	Obcokrajowcy	7,5%	10,1%	6,3%
6	Liczba członków	5,60	3,50	3,92
7.	Rotacja	27,4% ²	15,9%	14,0%

Ponad 27% wszystkich członków rad nadzorczych został powołanych w 2016 roku, z czego prawie połowa z nich w II kwartale 2016 roku.

8 – to największa liczba rad w której najwięcej zasiada ta sama osoba.

11. Ranking miast

Miasta z największą liczbą rad nadzorczych³

12. Wynagrodzenia rad nadzorczych

Średnie miesięczne wynagrodzenie członka rady nadzorczej wynosi 650 zł⁴.

¹ Średni wiek członków rad nadzorczych spółek akcyjnych – 49,3 lat

² Rotacja Przewodniczących Rady Nadzorczej – 11,5%

³ Dalsze miejsca: 11. Bydgoszcz, 12. Toruń, 13. Białystok, 14. Rzeszów, 15. Bielsko-Biała, 16. Kielce, 17. Gliwice, 18. Olsztyn, 19. Częstochowa, 20. Zielona Góra, 21. Opole, 22. Radom, 23. Płock, 24. Sosnowiec, 25. Sopot, 26. Tarnów, 27. Gorzów Wlkp., 28. Dąbrowa Górnicza, 29. Chorzów, 30. Kalisz, 31. Rybnik, 32. Włocławek, 33. Legnica, 34. Zabrze, 35. Tychy, 36. Koszalin, 37. Jelenia Góra, 38. Bytom, 39. Siedlce, 40. Elbląg

⁴ Uwzględniono możliwe wynagrodzenie, które mogą otrzymywać członkowie rad nadzorczych spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek komandytowo-akcyjnych oraz spółdzielni.

VII Konferencja Rada Nadzorcza – 8 listopada 2017 - Katowice

Raport opracowano na podstawie danych dostarczonych przez

Konferencja „Rady Nadzorcze w Polsce” w dniu 1 marca 2017 odbyła się dzięki uprzejmości

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Informacje o spółkach giełdowych dostarczyła

notoria.servis

Opracowanie

**Nadzór
Korporacyjny.pl**

Copyright by: Piotr Rybicki